

RDA-ohjaus Suomessa

Kuvailustandardien kansallinen
kehittämisryhmän kokous 9.3.2016

Marja-Liisa Seppälä

Kansalliset RDA-ohjaajat

- Kansalliset kuvailuryhmät:
 - Kuvailustandardien kansallinen kehittämisryhmä
 - Käsittelee kuvailusääntötekstin suomennokset, linjaukset, esimerkit, sovellusohjeet
 - Hyväksyy kansainvälisille RDA-toimijoille lähetettävät suomalaiset muutosehdotukset
 - Kumea = Kuvailevan metatiedon asiantuntijaryhmä
 - Tekee Melinda-linjaukset ja suomalaiset esimerkit
 - Ylläpitää MARC-pohjaisia RDA-työohjeita
 - Neuvoo RDA-kuvailun merkitsemistä MARC21-formaattiin
 - Luumu = Musiikin luetteloinnin asiantuntijaryhmä + Musa-Melinda
 - Tekee musiikkiaineiston linjaukset ja esimerkit
 - Ylläpitää MARC-pohjaisia musiikin RDA-työohjeita
 - Sisällönkuvailuryhmä
 - Kommentoi aiheen kuvailuun liittyviä RDA-asioita

Kansalliset RDA-ohjaajat (2)

- Kansalliskirjaston palvelut:
 - Kuvailun asiantuntijapalveluiden selkeyttäminen v. 2016 aikana
 - Kuvailusääntöpalvelu
 - Vastaa sääntötekstistä, kansallisesta RDA-sovellusohjeesta ja linjauksista
 - Vastaa kuvailusääntöjen jalkauttamisesta kuvailutyöhön: ”lain tulkinta, asetukset ja ennakkotapaukset”
 - Yhteys Kuvailustandardiryhmään
 - Koordinoi neuvontakysymysten kohdistamista eri palveluihin ja asiantuntijaryhmiin
 - Koordinoi kommentointia kansainvälisiin toimijoihin päin (Eurigiin, RSC:hen ja IFLAan)
 - Kansalliskirjaston RDA-lukupiiri taustaryhmänä

Kansalliset RDA-ohjaajat (2)

- Kansalliskirjaston Kansallisbibliografiapalvelu
 - Tuottaa RDA:n mukaisia tietueita: kuvailuesimerkkeinä muille
 - Monografioiden ja sarja-aineistojen kb-ohjaus: yhteys Kumeaan
 - Musiikin kb-ohjaus: yhteys Luumuun
- Sanastopalvelu:
 - Tuottaa jatkossa RDA:n mukaisia tietueita: kuvailuesimerkkeinä muille?
 - Yhteys Sisällönkuvailuryhmään ja Finto-verkostoon
- Toimijakuvailupalvelu:
 - Palvelu ja kansallinen asiantuntijaryhmä vasta perusteilla
 - Yhteys KDK-Nimitietopalveluun jatkossa?
 - Tuottaa RDA:n mukaisia tietueita: kuvailuesimerkkeinä muille

Kansalliset RDA-ohjaajat (3)

- Formaattipalvelut:
 - Vastaa RDA:n soveltamisesta MARC21-formaattiin
 - yhteys Kumeaan
- Tunnistepalvelut:
 - Vastaa tunnistestandardien ja RDA:n yhteensovittamisesta
 - Yhteys Kuvailustandardiryhmään
- Melindapalvelu:
 - Onko roolia RDA:n suhteen vai toimiiko Melindan RDA-ohjaus täysin Kumean kautta? Kyllä, Kumean ja Kuvailusääntöpalvelun kautta
 - yhteys Kumeaan

Keskeiset kanavat

- Sähköpostilistat: (tiketti-järjestelmä tukemaan palveluposteja, ryhmillä lähinnä sisäiset ryhmät)
 - kuvailusaannot-posti@helsinki.fi
 - me-luetteloijat@helsinki.fi (sis. voycat-listan) Keskustelulista
 - [Kuvailustandardiryhmällä sisäinen lista](#)
 - kumea-posti@helsinki.fi (lähinnä sisäinen)
 - luumu-posti@helsinki.fi (lähinnä sisäinen)
 - marc-posti@helsinki.fi
 - fennica-posti@helsinki.fi (Kansallisbibliografia)
 - viola-posti@helsinki.fi (Kansallisdiskografia)
- Verkkosivut: (kommentointimahdollisuus, toimisiko verkkosivut keskustelufoorumina jatkossa?)
 - Kuvailusääntöpalvelun sivut
 - Kuvailustandardiryhmän sivut
 - Kumean sivut
 - Formaattipalvelun sivut
 - Kansallisbibliografiapalvelun sivut

Mitkä asiakaspyynnöt edellyttävät ohjausta?

- Sääntötekstin pienet muutokset
 - Kuvailusääntöpalvelu joko hoitaa itse tai laittaa muutospynnön suoraan RSC:n sihteerille tai puheenjohtajalle
- Sääntötekstin isot muutokset
 - Kuvailusääntöpalvelu tuo Kuvailustandardiryhmän käsiteltäväksi
 - Muutosehdotus lähetetään Eurigille tai RSC:n työryhmille eteenpäin RSC:lle lähetettäväksi
- Uusien linjausten tai esimerkkien tarve
 - Kuvailusääntöpalvelu tuo Kuvailustandardiryhmän käsiteltäväksi
 - Linjaus tai esimerkki lisätään RDA Toolkitiin tai hylätään

Mitkä asiakaspyynnöt edellyttävät ohjausta?

(2)

- Lisäykset sovellus ohjeeseen
 - Kuvailusääntöpalvelu päivittää sovellusohjetta ja pyytää kommentteja Kuvailustandardiryhmältä tarvittaessa
- Kuvailutapaukset
 - Kuvailusääntöpalvelu (ja/tai Kumea) käsittelee tapauksen, antaa vastauksen asiakkaalle, ottaa tapauksen esille tarvittaessa RDA-kyselytunnilla, UKK-sivulla ja RDA-ohjeissa
- MARC21-formaattiin merkitseminen
 - Kuvailusääntöpalvelu ohjaa kysymykset RDA-kuvailun merkitsemisestä MARC-formaattiin Kumealle
 - Kumea antaa vastauksen kokouksensa muistiossa ja lisää ohjeistukseensa tarvittaessa
- Muita pyyntöjä?

Ohjaustavat

- Neuvonta
 - Sääntökohdan selittäminen ja kuvailutapausneuvonta
 - UKK-sivu ja RDA-kyselytunnit
- Koulutus
 - Verkkokoulutukset ja lähikoulutukset
- Ohjeistus (RDA Toolkitissa ja sen ulkopuolella)
 - RDA-linjaukset
 - Kuvailusääntöpalvelu tekee kansallisen RDA-sovellusohjeen kevään 2016 aikana:
 - Sisältää laajempia selityksiä vaikeiksi koetuista sääntötekstin kohdista
 - Linkitetään linjauksiin
 - Kumean MARC-pohjaiset RDA-ohjeet eri aineistotyypeille
 - Kansallisbibliografiapalvelu tekee kb-kuvailun työohjeen
 - HUOM! Sääntöteksti, linjaukset ja ohjeistukset päivittyvät ainakin 4 kertaa vuodessa
- **Kuvailustandardiryhmä: sähköpostia tai verkkokokouksia isoista linjausmuutoksia ja sääntömuutokset käsitellään lähikokouksissa ja kuvailun ideasta**

RDA-tekstiperhe

*Toolkitin RDA-
välilehdellä*

kuvailusääntöteksti

linkattu

*Toolkitin Työkalut-
välilehdellä*

linjaukset + esimerkit

*Toolkitin Työkalut-
välilehdellä*

linkattu

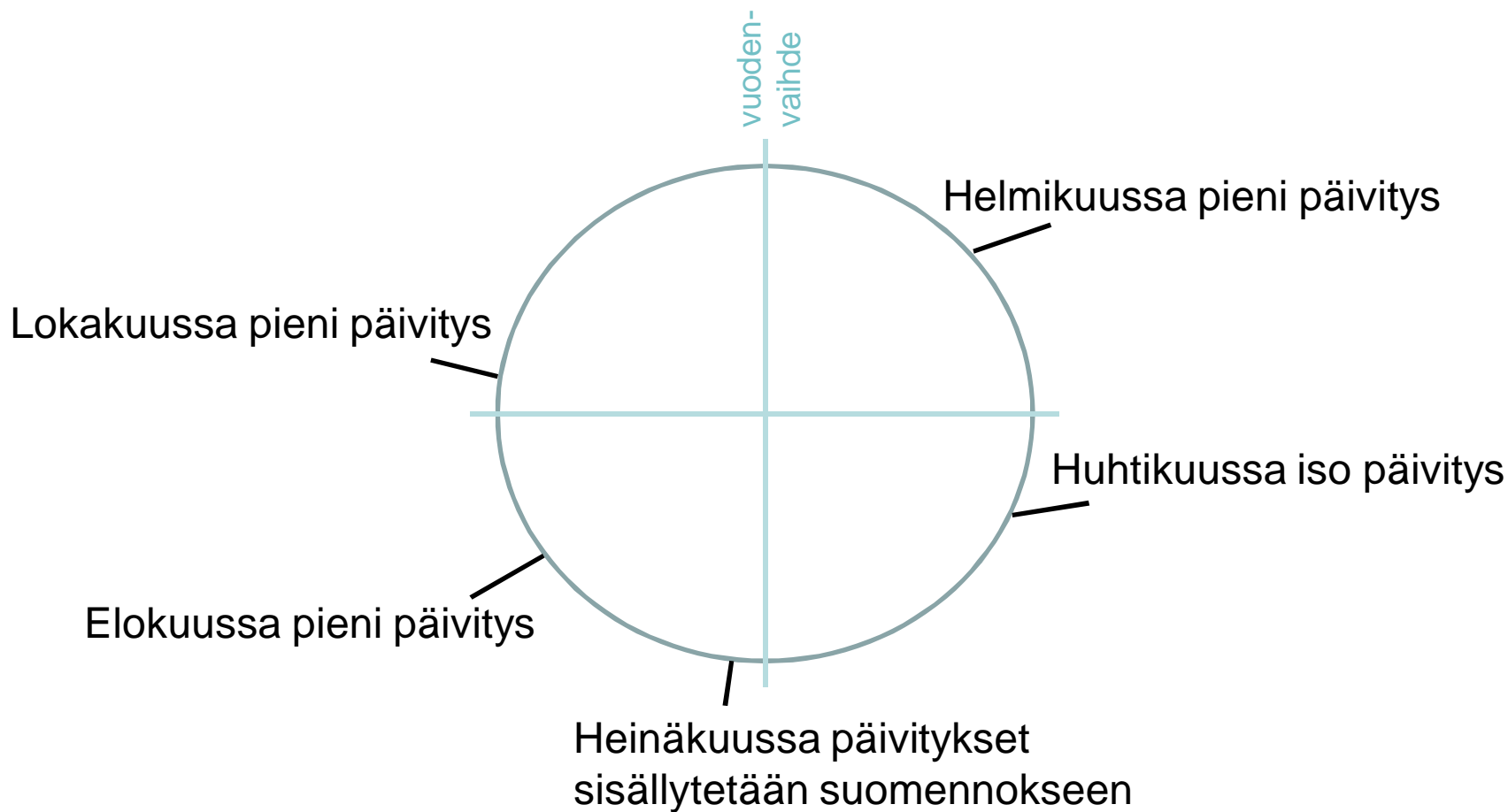
kansallinen RDA-
sovellusohje

*Toolkitin Työkalut-
välilehdellä*

työohjeet, mm.
kansallisbiblio-
grafian työohje

muut ohjeet, mm.
MARC21-ohjeet

RDA:n päivityssyklit

RDA-ohjaus Suomessa

Jatkotoimenpiteet

- Kuka sanoo viimeisen sanan?
 - Kuvailustandardiryhmä: edustaa suomalaisten kirjastojen kantaa, vastaa standardinäkökulmasta: **tällä ryhmällä auktoriteettiasema**
 - Kuvailusääntöpalvelu?: on vastuussa RDA:n tulkinnasta suhteessa kansainvälisiin tulkintoihin
 - Kumea?: huolehtii RDA:n soveltamisesta MARC-formaattiin eli käytännön soveltamisesta
 - Erityisryhmä (esim. Luumu, Sisällönkuvailuryhmä?): oman aihealueensa osalta
- Viesti (+kuva) rooleista ja vastuista kuvailuryhmien puheenjohtajille
- Viesti Kansalliskirjastojen Kuvailun asiantuntijapalveluihin
 - **Viesti kommentoinnille ryhmälle ensin: viestintäkanavat, valmistelu, viestit**
- Ohjauksen esittely: millä forumilla? Esitelty jo Tiedonhallinnan ohjausryhmälle syksyllä 2015